

Kopsavilkums par gada īstenošanas ziņojumu par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” ieviešanu 2018. gadā

Gada īstenošanas ziņojums sniedz ieskatu par 2014. - 2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” (2014LV16MAOP001) (turpmāk – DP) ieviešanu Latvijā 2018. gadā.

Kopumā investīciju progress DP kopējo mērķu sasniegšanai ir ievērojami paaudzis tieši 2018. gadā, kad bija atlasīti projekti un uzsākta projektu īstenošana gandrīz par trīs ceturtdaļām no kopējā pieejamā Kohēzijas politikas Eiropas Savienības (ES) finansējuma 4,4 mljrd. *euro*. Tika veikti īpaši fokusēti risku pārvaldības pasākumi, izstrādāti un ieviesti mērķtiecīgi rīcības plāni un pasākumi visos līmeņos, t.sk. nodrošināts metodisks atbalsts projektu īstenošanai, lai Latvija sekmīgi izpildītu DP snieguma ietvara nosacījumus snieguma rezerves saņemšanai.

Kumulatīvi līdz 2018. gada 31. decembrim ir noslēgti 1 246 projektu līgumi par 4,2 mljrd. *euro* no kopējām attiecināmajām izmaksām, t.sk. 3,2 mljrd. *euro* ES fondu līdzfinansējums. Pabeigti ir 126 projekti par 261 milj. *euro* ES fondu līdzfinansējumu ceļu būvniecības, ēku energoefektivitātes, dabas aizsardzības un degradēto teritoriju revitalizācijas, komersantu ražošanas telpu un infrastruktūras izveides vai rekonstrukcijas, jaunu produktu ieviešanas ražošanā, izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošanas jomās. 2018. gadā pabeigti 107 projekti.

2019. gada jūnijā ar kārtējā maksājuma pieteikuma iesniegšanu Eiropas Komisijai Latvija ir deklarējusi izdevumus par veiktajām investīcijām ar ES fondu atbalstu 1 464,7 milj. *euro*. Tādējādi ir garantēta ne tikai DP ES saistību izpilde atbilstoši mērķim finanšu izteiksmē, bet arī Latvija parādīja labu sniegumu DP snieguma iznākuma un ieviešanas posmu rādītāju mērķu sasniegšanā visās prioritātēs. Kopumā līdzšinējais stabils progress Kohēzijas politikas investīciju ieviešanā Latvijā liecina par Latvijas iespējām sekmīgi izpildīt arī DP noteikto rādītāju līdz 2023. gadam sasniedzamās vērtības.

Līdz 2018. gada beigām izceļami ievērojami investīciju sasniegumi Latvijā ir, piemēram:

- 570 pētniekiem ir nodrošināta iespēja strādāt uzlabotas pētniecības infrastruktūras objektos;
- informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā ir izstrādātas 4 centralizētas atvērtas informācijas sistēmu platformas un ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju palīdzību ir pilnveidoti 52 darbības procesi, uzlabota publisko pakalpojumu kvalitāte ;
- 2 735 komersanti ir saņēmuši atbalstu (grantus) uzņēmējdarbībai, t.sk. 535 ir jaunizveidoti komersanti, 830 saņēma atbalstu finanšu instrumentu veidā, 775 komersanti saņēma atbalstu nefinanšu veidā un reģionālajiem biznesa inkubatoriem izmaksāti 194 granti;
- 725 daudzdzīvokļu mājsaimniecībām ir uzlabots enerģijas patēriņš;
- 33 562 km² Rīgas pilsētas teritorijā ir izveidota vai atjaunota sabiedriskā telpa un 14 248 km² platībā ir uzceltas vai atjaunotas publiskās ēkas pilsētvides revitalizācijai (rekonstruēts VEF kultūras pils un Daugavas stadiona tribīnes);
- 359,56 km garumā ir rekonstruēti vai modernizēti valsts un reģionālie autoceļi;
- 74 595 bezdarbnieki, tostarp ilgstošie bezdarbnieki, ir saņēmuši atbalstu, lai paaugstinātu konkurētspēju darba tirgū. 19 837 nenodarbinātie jaunieši iesaistīti darba tirgus prasībām atbilstošu prasmju un iemaņu paaugstināšanas pasākumos un atbalsta pasākumos praktiskās ievirzes iegūšanai darbavietā;
- 13 368 personas ir piedalījušas pieaugušo personu apmācībās, lai stiprinātu kompetenci, konkurētspēju darba tirgū. Aptuveni 131 970 personas ir iesaistījušās Eiropas Sociālā fonda izglītības pasākumos;
- kopumā aptuveni 122 550 iedzīvotāji ir piedalījušies veselības veicināšanas pasākumos 285 personas ar garīga rakstura traucējumiem ir saņēmušas sabiedrībā balstītus sociālos pakalpojumus.

Latvijā tiek turpināta spēcīga ES fondu vadības un kontroles sistēma, pēc iespējas izmantojot risku balstītu pieeju, vienkāršoto izmaksu risinājumus, efektīvu risku pārvaldības mehānismu, vienlaikus publisko līdzekļu izmantošanā nodrošinot nulles toleranci pret krāpšanu un nelikumīgiem darījumiem. Paralēli 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ieviešanai un vienlaikus ar ES līmeņa notikumiem Latvijā notiek aktīvs darbs pie gatavošanās plānošanas periodam pēc 2020. gada, lai jau ar 2021. gadu Latvijā varētu izmantot nākošā perioda Kohēzijas politikas finansējuma iespējas.